

EUSKARAREN ERABILERA ZUZENA ADMINISTRAZIOAN

Bilbo, 1994.02.24

Jose M.^o Rodríguez Ochoa,

Nafarroako Hizkuntza Politikarako zuzendari nagusia

Hasieratik ados jarri ginen Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako idazkari nagusia eta biok gaurko gaiari buruzko gure jarrera bateaturik azaltzeko. Bistakoa da funtsean bi Gobernuak planteamendu berdina dutela Administrazioako ihardunean euskararen erabilera zuzenari dagokionez. Ez ditut, berez, Garmendia andereak bere mintzaldian azaldu dituen ideia eta azalpen orokorrak errepikatuko. Eta zuek ere esker-tuko didazue, ziur naiz.

Horregatik, eta adibide gisa, azalduko ditut Nafarroako Gobernuak bere esparruan hizkuntzaren zuzentasuna zaintzeko duen ardura agertzen duten zenbait zertzelada labur. Euskararen Foru Legeak Nafarroako Gobernuari euskara berreskuratu eta garatzeko eginkizuna ezarri dio. Eta ez da oso begi zorrotza izan behar eginkizun horretan hizkuntzaren erabilera zuzenak leku berezia duela ikusteko.

Batez ere nabarmendu nahi dut Nafarroako Gobernuak ez duela sekula euskarari dagokionez bere bide berezitik ibili nahi izan. Alderantziz. Euskararen arloan beti ibili da, eta halaxe dabil orain ere, Euskal Herriko gainerako erakundeekin batera lanean, bereziki Eusko Jaurlaritzarekin eta Foru Diputazioekin. Hori frogatzen dute, abidibez, Euskaltzaindiarekin sinatutako hitzarmen bateratuak eta ondoren UZEIrekin sinatutakoak, hasieran ez baitzen bateratua. Horiez gain, ezaguna da hainbat eta hainbat egitasmotan izan dugun lankidetzeta eta parte-hartzea. Egitasmo horiek, nahiz eta Euskal Autonomi Elkarteko erakundeen babesean sortuak izan, Euskal Herri osoan baitute oihartzuna.

Eta ikus ditzagun Nafarroako Gobernuak euskararen zainketan bere arreta eskaini dien arlo nagusiak.

Lehenbizi nabarmentzen da herri eta biziguneen izenak fideltasunez eta zuzentasunez finkatzeko ardura. Hori jasota geratu da *Nafarroa-*

ko Herri-Izendegian, Euskaltzaindiari eman zitzaion lana. Beste mugarri bat da Nafarroako Toponimia Xehea bildu eta normalizatzeko egitasmoa, aurtan bukatuko dena. *Nafarroako Toponimia eta Mapagintza* liburu sailean emana da, eta dagoeneko hemeretzi liburuki dira argitaratuak. Zentzu honexetan aipatzekoak dira erreperide eta kaleetako errotulazioak ere.

Zainketa-lanaren beste alor nagusietako bat hezkuntza izan da. Ikuspegi honetatik begibistakoa da irakasle ongi prestatuen ezinbesteko eginkizuna eta horien eragina ikastetxeetan ikasten den hizkuntzaren zuzentasunean. Horregatik Nafarroako Gobernuak arreta berezia eskaini dio sektore honi, eta asmo horrekin abiarazi zuen *Irakaslegoarendako Birtziklaia*, aurtan hamargarren urtea bete duena. Halaber, zainketa-lan hori nabari da testu-liburuetakoa hizkuntzaren zuzentasunaren azerketan. Eta ardura berak bultzatzen du Udako Euskal Unibertsitatearekin sinatutako hitzarmenean, Iruñean urtero bere ikastaroak antolatzen baititu.

Hirugarrenik, eta administrazioaren alorreko hizkuntzaren zuzentasunari buruzko ardurari dagokionez, aipatu behar da Hizkuntza Politikarako Zuzendaritza Nagusiaren euskalategia, Nafarroako Administrazio Publikoetako langileen euskalduntzera eta maila hobetzera zuzendua. Eta bereziki aipatu nahi dut administrazioan euskara zuzena erabiltzeko duen garrantziagatik Nafarroako Aldizkari Ofiziala, ezaguna baita haren prestigio eta izen ona. Horrez gain, Hizkuntza Politikarako Zuzendaritza Nagusiak, Itzulpen Atalaren bitartez, meritu haundiko lana egiten du Toki Entitateen aholkulari gisa eta gainerako Administrazio Publikoetako euskara-gaztelania eta alderantzizko itzulpen ofizialaren arloan. Nabarmen-tzekoa da baita ere erabilera desberdinetarako inprimaki ofizialak prestatzen egin den lana. Ildo beretik doa komunikabideetarako laguntzetan beti ezartzen den baldintza, Euskaltzaindiak finkatutako arauekin bat datorren euskararen erabilpen zuzena alegia.

Lehen esan dudan bezala, Nafarroako Gobernuak euskararen zuzentasunaren zainketa-lanean bereziki landu dituen puntu batzuk nabarmendu nahi izan ditut. Luzeago ari nintekeen. Baina ez zaituztet nekatu nahi izan.

Hala ere, bidezkoa da aitortzea administrazioan oraindik euskararen erabilera dagoela bide urratzea dei dezakegun abiapuntuko egoeran, eta orain arte *kopuruaren gaineko* ardura nagusitu zaiola *kalitatearen gainekoari*. Nafarroari dagokionez, laster onartuko da Administrazio Publikoetan euskararen erabilera arautzen duen Foru Dekretu bat. Horren ondorioz euskararen agerpena nabarmenki ugalduko da administrazioaren eguneroko ihardunean. Nafarroako Administrazioak aurrean izango duten erronka da egoera berriari aurpegi ematea hizkuntzaren zuzentasuna inoiz baino gehiago zainduz.